

Mål och budget 2026-2028

Förord

Övergripande riktlinjer

Enligt kommunallagen ska kommuner:

- ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet och i sådan verksamhet som bedrivs genom andra juridiska personer
- besluta om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen

I de fall kommunen avser inrätta en resultatutjämningsreserv ska riktlinjen även omfatta hanteringen av denna.

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet "god ekonomisk hushållning":

"Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar."

Genom att formulera tydliga mål har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. För att kunna följa upp om verksamheten är effektiv eller inte krävs att det av nämnderna formuleras mål som är tydliga och mätbara. De mål som anges för verksamheten ska stå i relation till de ekonomiska resurser som ställs till förfogande.

I mål och budget beslutar kommunfullmäktige om såväl mål för verksamheten som finansiella mål som framgår under stycket "Kommunfullmäktiges mål" nedan. De finansiella målen sätts utifrån en långsiktig investeringsplan och begränsar verksamhetens omfattning samt det tillgängliga investeringsutrymmet.

Utöver dessa mål ska kommunens verksamhet bedrivas så att hemmaplanslösningar eftersträvas utifrån ett långsiktigt socialt och ekonomiskt försvarbart perspektiv.

I samband med årsredovisningen utvärderas kommunens mål och en analys utifrån de finansiella målen genomförs. God ekonomisk hushållning råder då merparten av målen uppfylls och den finansiella analysen visar på en god finansiell ställning.

Riktlinje för resultatutjämningsreserv (RUR)

Avsättning

Sedan bokslutet för år 2023 får inte medel reserveras till RUR till följd av en förändring i kommunallagen. Dock får medlen som kvarstår i resultatutjämningsreserven få användas fram till 2033. Därför har de delarna i riktlinjen som rör avsättning till RUR tagits bort.

Användning

Medel från RUR kan användas om båda dessa kriterier är uppfyllda:

- Förändringen av årets underliggande skatteunderlag i riket understiger den genomsnittliga utvecklingen de senaste 10 åren (enligt Sveriges kommuner och regioners beräkningar)
- Balanskravsresultatet är negativt

Beslut om planerad användning av medel från RUR fattas i samband med antagande av mål och budget. Vid behandlingen av årsredovisningen fastställs eventuell användning av medel.

Vision och mål

Vision Bollebygds kommun 2035

Bollebygd är en kommun under utveckling och tillväxt. Här bor 12 000 invånare.

Leva och bo i Bollebygds kommun

Här får du en by- och småstadskänsla. Det finns bostäder för alla och i hela kommunen. Närheten, oavsett om det är till stad, flygplats eller natur, är påtaglig.

Vi har vatten och luft av god kvalitet, vackra dalgångar och blandad skog. Kraften vi får från naturen ger oss livskvalitet. Detta bevarar vi för kommande generationer.

En av kommunens många fördelar är att alla känner alla. Det är enkelt att samtala med varandra – invånare, politiker och kommunens anställda. Kommunen genomsyras av öppenhet, tillgänglighet och delaktighet. Samtal och det goda mötet är förutsättningen för bra relationer och tryggheten i vår kommun.

Här lever vi tryggt och säkert. Närheten till varandra skapar tillit och samhörighet. Vi är engagerade och bryr oss om kommunens framtid.

Här finns mötesplatser, kultur och fritidsaktiviteter för alla. Kommunen stöttar och uppmuntrar civilsamhällets initiativ och dess engagerade ledare.

Här trivs vi och lever gott!

Arbeta och verka i Bollebygds kommun

Här finns goda förutsättningar för ett rikt näringsliv både på landsbygden och i tätorterna med kreativa och innovativa företagare. Kunskap, engagemang och entreprenörsanda skapar förutsättningar för en hållbar kommun där idéer utvecklas.

Våra skolor i toppklass utbildar framtidens företagare och medarbetare. Satsningar på hela utbildningskedjan lägger grunden för en kommun präglad

av kunskap, innovation och kreativitet. Oavsett om du åker inom, till eller från kommunen kan du göra det på ett säkert och hållbart sätt. Utbyggda gång- och cykelvägar och en väl fungerande kollektivtrafik gör det enkelt ta sig till skola, arbete, aktiviteter och rekreation.

Bollebygd är en attraktiv kommun för besökare. Vår natur, närhet till sjöar och utbudet av aktiviteter erbjuder något för alla att uppleva och välkomnar gäster från när och fjärran.

I samverkan går vi framåt!

Värdegrund

Vi har en gemensam värdegrund som vi vill förmedla. Vi vill att kommunen ska under mandatperioden verka för ökad öppenhet, närhet till invånarna och väsentligen utökad medborgardialog. Kommunens verksamhet ska i alla delar genomsyras av grundprincipen att vi är till för de som bor och arbetar i Bollebygds kommun. Det är skattebetalarna som är vår uppdragsgivare. Samtidigt måste vi värna om våra medarbetare. Utan deras arbetsglädje och insatser kommer värdegrunden inte nås.

Mål och uppdrag

Kommunfullmäktiges mål- och uppdragssammanställning

Kommunfullmäktiges mål

Skola

Förskolor och skolor i Bollebygds kommun ska systematiskt utveckla utbildning och undervisning för att nå höga och jämna resultat.

Merparten av följande nyckeltal ska visa på positiv progression jämfört med tidigare år, samt ett högre utfall jämfört med sjuhäradskommunerna och riket:

- Uppnått betygskriterierna i alla ämnen
- Elever i åk 9 som är behöriga till yrkesprogram
- Meritvärde åk 9

Företagande

Företag i Bollebygd ska ha goda möjligheter att etableras, verka och utvecklas i kommunen. Indikatorer:

- Resultatet i SKRs insiktsmätning ska förbättras.
- Samtliga nämnder ska arbeta med aktiviteter som bidrar till att nå målet.
- Kommunens placering i svenskt näringslivs företagsranking ska förbättras.

Attraktiv arbetsgivare

Samtliga nämnder ska arbeta med insatser för att bidra till målet om att Bollebygds attraktivitet som arbetsgivare ska förbättras. Målet följs upp genom årlig medarbetarenkät

- Utfall i HME totalindex ska vara över 80, vilket motsvarar genomsnittet i riket.

Fritid

Utveckla kommunens utbud av fritids- och kulturaktiviteter, målet mäts genom aktiviteter inom kommunens olika verksamheter.

Indikatorer:

- Utveckla Rinnaområdet som rekreations-, fritids- och friluftsområde. Planlägga rekreationsområdet.
- Utveckla en aktiv och väl fungerande kulturskola på alla kommunala skolor.

Hållbarhet, samhällsutveckling och miljö

Bollebygds kommuns ska ha en hög ambitionsnivå och öka takten i omställningen till hållbar utveckling.

Mål 1

Vi sätter fokus på ekologiska och närproducerade livsmedel i vår matproduktion.

Indikatorer:

- Andelen ekologiska livsmedel ska vara minst 52 % 2026.
- Andelen närproducerade livsmedel ska vara minst 75 % 2026.

Mål 2

Våra kommunala verksamhetsfastigheter ska vara energieffektiva och nybyggnation ska ske på ett långsiktigt hållbart och cirkulärt sätt.

Indikatorer:

- Samtliga nämnder ska arbeta med insatser som bidrar till att kommunens energianvändning minskar.
- Kostnadseffektiva åtgärder vidtas för att tydligt minska byggnadens klimatpåverkan under hela livscykeln.
- Våra nya byggnader ska uppfylla kraven för att kunna låna via så kallade gröna lån.

Mål 3

Senast 2030 är kommunens fordon fossilfria i den mån krisberedskap, teknik och ekonomi tillåter.

Indikatorer:

- Andel fossilfria fordon ska öka varje år i den mån krisberedskap, teknik och ekonomi tillåter det.

Mål 4

I Bollebygd ska mobilitet vara tillgänglig för många, ekonomiskt effektiv för samhälle och individ samt orsaka så liten miljö- och klimatpåverkan som möjligt. Särskilt fokus behöver vara på utökad kollektivtrafik samt gång- och cykelvägar.

Indikatorer:

- Gång, cykel och kollektivtrafik ökar i tillgänglighet.

Kollektivtrafik

Kommunen ska verka för en utökad kollektivtrafik i hela kommunen med störst fokus på Olsfors, Hultafors och Töllsjö.

Finansiella mål

Det ekonomiska resultatet ska motsvara 3 % av skatteintäkter och generella statsbidrag för en rullande fyraårsperiod.

Över samma tid ska minst 40 % av kommunens skattefinansierade investeringar och exploateringar finansieras med egna medel.

Kommunfullmäktiges uppdrag 2026

I budget 2025–2027 avsattes 1 mnkr för att kunna möjliggöra tillköp av kollektivtrafik. Under förutsättning att överenskommelse om tillköp tecknas skulle kommunstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera satsningen under 2025 och 2026. Då överenskommelse tecknats ska satsningen utvärderas under 2026

Kommunen står inför stora investeringar som innebär ökade driftskostnader. För att kunna möjliggöra dessa behöver samtliga verksamheter bidra till att frigöra budgetutrymme. Samtliga nämnder ges därför i uppdrag att analysera kostnadsnivån i sina verksamheter utifrån nettokostnadsavvikelsen och ta fram och genomföra åtgärder så att verksamheter med högre kostnader närmar sig genomsnittet i riket.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att i samverkan med övriga facknämnder, jämföra och analysera kostnadsnivån för administration, stöd och ledningsfunktioner i respektive förvaltning. Jämförelsen och analysen ska redovisas i god tid inför nästkommande års budgetarbete.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att göra en inventering och sammanställning av strategiska objekt som är möjliga att förvärva eller hyra.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram tids- och kostnadsuppskattning för att tillskapa mer verksamhetsmark.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ta fram en kommunövergripande kompetensförsörjningsplan.

Bygg- och miljönämnden får i uppdrag att se över taxan för gårdsförsäljning för att stimulera branschen

Bygg- och miljönämnden får i uppdrag att ansöka om nytt LONA-bidrag för spridning och utveckling av resultat från tidigare uppdrag kring landskapets vattenhållande förmåga.

Utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram åtgärder för att säkerställa fortsatt verksamhet i våra kommunala grundskolor (ex. Upptagningsområde, elevunderlag).

Utbildningsnämnden får i uppdrag att utvärdera och återsrapportera budgetsatsningarna på färre barn per pedagog samt på barn/elever i behov av extra stöd.

Utbildningsnämnden ges i uppdrag att utreda hur vi bäst och effektivast kan bedriva kulturskola. I samverkan med Härryda, Borås eller i egen regi.

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att ta fram en skogspolicy.

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att utreda möjligheterna att anlägga gång-/ cykelväg på sträckan Holmen-Brandshed inkluderande tids- samt kostnadsuppskattning i samverkan med Trafikverket samt i egen regi.

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att utreda hur vägverkstomten kan utvecklas samt kostnad för det.

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att ta fram möjliga användningsområden för modulerna på Lokes väg och kostnad för detta.

Teknik- och servicenämnden får i uppdrag att ta fram underlag för att utveckla Återbruket.

Samtliga nämnder genomför en kartläggning av, för respektive verksamhet prioriterade hållbarhetsområden och formulerar aktiviteter och mål till sina verksamhetsplaner. Kartläggning aktualiseras varje mandatperiod.

I beredning av alla politiska beslut som är strategiska, kommunövergripande eller med större samhällspåverkan ska konsekvensen för hållbarhetens tre dimensioner redovisas i beslutsunderlagen. Till stöd för bedömningen tas det fram en handbok.

Samtliga nämnder får i uppdrag att genomföra en verksamhetsanpassad hållbarhetsutbildning för såväl medarbetare som politiker. Utbildningen ska uppdateras var fjärde år.

Följande behov är beskrivna i lokalresursplan 2026–2035 och uppdrag ges till kommunstyrelsen att:

Ta fram projektdirektiv, innehållande verksamhets-, behovs-, samt ekonomiska beskrivningar, för ombyggnation av nuvarande 7–9.

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att genomföra utbyggnad av befintlig idrottshall i Töllesjö till fullstor idrottshall.

Budgetförutsättningar 2026–2028

Befolkningsutveckling 2024–2028

Nedan presenteras den senaste befolkningsprognosen för Bollebygds kommun 2024–2028 som togs fram av Statisticon i mars 2025. Prognosen är en trendbaserad befolkningsprognos vilket innebär att bostadsbyggandet förutsätts hålla samma nivå som ett genomsnitt av de senaste tre åren. I den första kolumnen redovisas faktiska befolkningssiffror per 31 december 2024 vilket är lite fler än den befolkningssiffran som används i det kommunala utjämningsystemet som låg till grund för kommunens skatteintäkter och bidrag under 2025.

Tabell 1 Befolkningsprognos 2024–2028

Ålder	2024	2025	2026	2027	2028
1-5	581	554	544	526	521
6	109	132	114	122	110
7-15	1 199	1 176	1 175	1 150	1 148
16-18	375	373	388	402	396
13-15	425	417	424	418	418
6-12	883	891	865	854	840
65-79	1 511	1 488	1 488	1 482	1 507
80+	602	649	674	709	747
Summa	9 802	9 858	9 907	9 952	9 998

Befolkningstillväxten enligt den trendbaserade prognosen beräknas vara 0,5 % per år under perioden 2024–2028. Ökningstakten i riket beräknas bli ca 0,2 % per år under samma period, vilket innebär att befolkningen beräknas öka mer i Bollebygd jämfört med riket

Under perioden beräknas antalet barn inom förskola och grundskola minska, medan antalet gymnasieelever öka. Minskningen syns framför allt bland yngre barn och ligger i linje med utvecklingen i riket i stort.

Antalet äldre minskar något för åldrarna 65–79, medan den förväntas öka med ca 24 % för äldre 80+.

Volymförändringar

I styrmodellen kompenseras inte nämnderna direkt av volymförändringar. Däremot ska volymförändringarna ligga till grund för de preliminära ramar

som presenteras i detta dokument. Då modellen för socialnämnden verksamhet har förändrats är det enbart modellen för utbildningsnämndens verksamheter som finns kvar. Modellen bygger på den förändring som förväntas ske i relevant utifrån kommunens befolkningsprognos, utjämning sker på två år för att lättare kunna hantera upp- och nedgångar.

Tabell 2 Volymförändring utbildningsnämnd 2026–2028 (mnkr)

Verksamhet	2026	2027	2028
Förskola	-0,6	-1,7	-0,6
Förskoleklass	-0,9	0,4	-0,6
Fritidshem	-0,1	-0,2	-0,2
Anpassad grundskola	0,0	1,5	1,5
Grundskola	2,3	-1,7	-0,1
Gymnasieskola	1,5	2,0	-1,0
Summa per år	2,2	0,3	-1,1
Utjämning två år	-1,6	1,3	0,2

För utbildningsnämndens del blir det alltså för 2026 en minskning på 1,6 mnkr samt en ökning på 1,3 mnkr 2027.

För socialnämndens verksamheter finns ingen modell med volymförändringar som påverkar budget. Istället görs en bedömning av budgettillskott på samma sätt som för övriga verksamheter. För långsiktig planering finns dock en sidoordnad redovisning baserad på befolkningsprognosen för 80+ samt förändring i antal LSS insatser och har sin utgångspunkt från år 2024.

Tabell 4 Volymförändring Socialnämnd 2026-2028 (mnkr)

Verksamhet	2026	2027	2028
Befolkning 65-79	-0,1	-0,2	0,7
Befolkning 80+	1,2	2,7	2,9
Boende, LSS	0,8	0,8	0,8
Daglig verksamhet	0,2	0,2	0,2
Summa	2,2	3,5	4,6

För treårsperioden 2026 till 2028 motsvarar dessa parametrar ett behov av budgettillskott på ca 10 mnkr. För 2025 bedömdes behovet till 4,2 mnkr varav 2,9 mnkr fördelades till nämnden p.g.a. utökning av köpta boendeplatser inom LSS. Det återstår alltså utöver tabellen ovan 1,3 mnkr för 2026.

I årets budget avsätts 0,4 mnkr från den sidoordnade redovisningen, vilket innebär att 3,1 mnkr finns kvar utöver tabellen ovan för år 2027.

Lön-/ prisuppräknings

Som grund för lön-/prisuppräknings används den av SKR framtagna prisindex för kommunal verksamhet (PKV). En generell budgetuppräknings för lönerörelsen görs så att kompensation kan ges upp till 3,0 % för 2026, vilket är i linje med det avtal som tecknats mellan SKR och de fackliga parterna. För åren 2027–2028 beräknas kostnaden för lönerörelsen till 2,5 % per år, vilket är i linje med det historiska snittet. Budgeten för lönerörelsen hanteras centralt och fördelas till nämnderna under innevarande år efter utfallet i löneöversynen där avsatt budget utgör högsta möjliga kompensationen till nämnderna. Budgeten för 2026 avser 9 månaders kompensation då 2025 års löner gäller för januari till mars, för 2027 och 2028 avser de helårseffekt.

För övriga kostnader görs en uppräknings med ca 2,5 % per år och framgår i tabell 4.

Tabell 4 lön-/prisuppräknings (mnkr)

	2026	2027	2028
Lönerörelse	9,3	10,0	10,0
PKV övrig förbrukning	2,2%	2,5%	3,0%
Indexuppräknings	4,7	5,4	5,6
Summa lön-/indexuppräknings	14,0	15,4	15,6

För 2026 räknas nämndernas budgetramar upp med prisuppräknings enl. tabell 5, medan den för de preliminära ramarna 2027–2028 avsätts centralt.

Tabell 5 indexering 2026 (tkr)

	2026
Kommunstyrelsen	703
Utbildningsnämnden	2 995
Socialnämnden	1 020
Revisionen	25
Bygg- och miljönämnden	-12
Teknik- och servicenämnden	33
Summa	4 764

Detta innebär alltså att nämndernas budgetar för 2026 är satta utifrån 2025 års lönerörelse och med 2026 års prisnivåer.

Pensionskostnader

Tabell 6 nedan beskriver de pensionskostnader som prognosticeras för planperioden. Pensionskostnader avser samtliga pensionskostnader exkl. alternativlösningar. Prognosen är genomförd av Skandia i augusti 2026.

Tabell 6 pensionskostnader 2024-2027

	2025	2026	2027	2028
Avgiftsbestämd del	22,2	22,7	23,7	24,7
Förändring av pens. avsättning	-1,7	-1,4	-1,5	-1,5
Pensionsutbetalningar	8,4	8,5	8,6	8,7
Finansiell kostnad	2,4	1,1	1,6	2,2
Löneskatt	7,6	7,5	7,7	8,3
Summa kostnader	39,0	38,4	40,2	42,3

I budget för 2025 avsattes på 41,7 mnkr för pensionskostnader, årets pensionsprognos tyder på ett lägre utfall vilket innebär att budgeten för pensioner kan sänkas med 3,3 mnkr 2026. Jämfört med tidigare årens kraftiga kostnadsförändringar prognosticeras nu en relativt jämn kostnadsökning för åren 2027 och 2028.

Som jämförelse var pensionskostnaden 2022 28,8 mnkr och 2024 var den 56,7 mnkr. Anledningen till kostnadsökningen beror dels på ett nytt avtal som tecknats av SKR och de fackliga parterna, dels värdesäkring av pensionsavsättningarna till följd av den höga inflationen 2022–2023. Då inflationen numera är på en betydligt lägre nivå är den finansiella kostnaden för värdesäkring lägre men det nya pensionsavtalet innebär en fortsatt högre pensionskostnad.

Kapitalkostnader

Investeringsbudgeten som är antagen av kommunfullmäktige uppgår under åren 2026–2028 till 416 mnkr exkl. markinköp, se vidare under kapitlet om investeringsbudget.

I samband med att beslut om investeringsbudget godkänns även de kapitalkostnader som investeringen för med sig för de skattefinansierade investeringsprojekten. Det innebär att nämnderna kompenseras i form av utökad budgetram genom s.k. teknisk justering. För att kunna genomföra de

justeringarna behöver en central pott avsättas under finansförvaltningen så att det finns budgetmedel att omfördela vid tillkommande investeringar. För avgiftsfinansierade verksamheter (avfall och VA) ska kostnadsökningen finansieras inom den taxa som fastställs, och kompenseras därför ej.

Tabell 7 förändring av kapitalkostnader (mnkr)

Investeringsverksamheten under perioden 2026–2028 driver alltså ett ökat lånebehov på totalt 260 mnkr (inkl. taxefinansierade verksamheter) och ökade kapitalkostnader på sammanlagt 13,9 mnkr för år 2028 för de skattefinansierade verksamheterna. Då ny 7-9 inte beräknas vara färdigställd under planperioden är den tillkommande kapitalkostnaden i tabellen ovan exklusive avskrivning för ny 7-9 vilket bedöms uppgå till ca 8 mnkr om året.

Driftskonsekvens av långsiktiga investeringsbehoven

De långsiktiga investeringsbehoven som beskrivs i kapitlet nedan uppgår till 1,1 mdr, av dessa är ca 270 mnkr beslutade i samband med att denna budget antas. Genomförs samtliga identifierade långsiktiga investeringsbehov uppgår kapitalkostnaden till ca 60 mnkr per år om nuvarande finansiella mål uppfylls givet en ränta på 3 %.

Förändringsuppdrag

Hela kommunsektorn står inför stora demografiska utmaningar, för att klara

	2026	2027	2028
Investering	159,7	155,0	102,4
Nya lån	110,0	100,0	50,0
Kapitalkostnader	3,2	5,2	5,5

av dessa behöver alla

kommuner ställa om och

arbeta för att nå en

effektivare verksamhet utan

att genomföra kortsiktiga besparingar eller nedskärningar. Samtliga nämnder behöver därför genom verksamhetsutveckling med stöd av t.ex. digitalisering nå en effektivare verksamhet för att på så sätt frigöra resurser som kan satsas på att möta kommunens framtida välfärdsutmaningar. För 2026-2028

sätts förändringsuppdraget till 1 % för samtliga nämnder och fördelas enl. tabell 8.

Tabell 8 Förändringsuppdrag per nämnd (mnkr)

	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	0,8	0,8	0,8
Utbildningsnämnden	3,3	3,5	3,4
Socialnämnden	2,3	2,3	2,3
Teknik- och servicenämnden	0,2	0,3	0,3
Bygg- och miljönämnden	0,1	0,1	0,1
Summa	6,7	7,0	6,9

Intäktsprognos

I tabell 9 presenteras en intäktsprognos för 2025–2028 som baseras på SKRs skatteunderlagsprognos per den 3/10 2025. Intäktsprognosen är baserad på att invånarantalet ökar i samma takt i Bollebygds kommun som i resten av landet dvs 9 834 invånare 1 november 2025, vilket alltså är något lägre än kommunens egen befolkningsprognos, men högre än befolkningsutfallet i juli som var 9 802.

Tabell 9 Intäktsprognos 2025–2028 (mnkr)

	2025	2026	2027	2028
Skatteintäkter	592,4	620,4	645,6	672,0
Inkomstutjämningsbidrag	85,2	86,1	89,6	93,2
Kostnadsutjämnning	-5,6	-3,0	-3,0	-3,0
Regleringsbidrag	25,9	27,5	25,1	23,2
LSS-utjämnning	-5,9	-6,4	-6,4	-6,4
Slutavräkning	-2,5	-2,3	0,0	0,0
Fastighetsavgift	25,5	25,8	25,8	25,8
Summa skatter och bidrag	715,1	748,2	776,7	804,9

Utifrån denna skatteunderlagsprognos görs bedömningen att resultatutjämningsreserven (RUR) ej kan nyttjas i det fall ett negativt balanskravsresultat uppstår 2026.

Prioriteringar och omfördelningar

Tabell 10 Prioriterade satsningar 2026–2028 (mnkr)

Nämnd och ändamål	mnkr	Kommentar
Kommunstyrelsen	4,4	
Konsult järnväg	0,8	Kostnad för detaljplaner p.g.a ny järnväg GBG-Borås
Användare/datorer	0,6	Fler användare och dyrare datorer budgeteras centralt
Övrigt HR	0,5	Kompensation för fler anställda, dyrare HR-system
Nytt folkhälsoavtal	0,2	
Detaljplan Olsfors skolområde	0,3	
Kostnadsökning räddningstjänst	0,1	Medlemsbidrag ökar i förhållande till ökad befolkning
Plansatsning	1,0	Satsning på att tillskapa mer verksamhetsmark
Strategiska lönesatsningar	0,6	Avsätts till central lönepott, fördelas till nämnd
Julklapp	0,3	Utökad peng för julklappar
 Bygg och miljönämnden	 0,9	
Miljöhandläggare	0,4	
Tillfällig miljöhandläggare	0,4	Satsning under 2026-2027
Kompetensutveckling	0,1	Satsning enbart 2026
 Socialnämnden	 1,9	
Tilldelning ÄO/LSS	0,4	
Fler bilar	0,3	
Högre OB kostnader	0,2	
Aktivitetskrav	1,0	Generellt statsbidrag och nytt lagkrav
 Teknik- och servicenämnden	 0,8	
Justerat grunduppdrag	0,5	
Enkelt avhjälpna hinder	0,2	
Mensskydd	0,05	Engångskostnad 2026
 Utbildningsnämnden	 7,4	
Utökad bibliotekstjänst	0,4	Generellt statsbidrag och nytt lagkrav
Aktivitetsersättning	0,3	
Barn/elever med behov av extra stöd	3,5	
Färre barn per pedagog	3,0	Fler pedagoger i förskolan
Arbetskläder	0,2	
 Revisionen	 0,04	
Kostnadsökning	0,04	45 tkr utöver indexering

Summan av de prioriterade satsningarna uppgår till 15,4 mnkr eller ca 1,6 % av verksamheternas totala kostnader.

Sammanställning av budget 2026, preliminära ramar 2027–2028

Utifrån dessa budgetförutsättningar och enligt de prioriteringar som görs i denna budget sätts nämndernas ramar enligt tabell 11 för år 2026 samt preliminära ramar för åren 2027 och 2028.

Tabell 11 Sammanställning budget 2026, preliminära ramar 2027–2028 (mnkr)

	Budget 2025	Budget 2026	Prel ram	
			2027	2028
Kommunfullmäktige	1,6	1,6	1,6	1,6
Revision*	1,0	1,1	1,1	1,1
Valnämnd	0,0	0,5	0,0	0,0
Överförmyndare	0,8	0,8	0,8	0,8
Kommunstyrelsen	78,0	81,7	80,9	80,1
Utbildningsnämnden	342,1	348,3	344,8	341,4
Socialnämnden	231,2	231,7	229,4	227,1
Teknik- och servicenämnden	26,2	26,4	26,1	25,8
Bygg- och miljönämnden	11,5	12,4	12,2	11,7
Ofördelad budget	4,0	4,0	4,0	4,0
Indexjustering	0,0	0,0	5,4	11,0
Lönerörelse**	0,0	9,9	19,9	29,9
Finansförvaltning**	4,4	3,4	5,2	7,3
Volymtillskott UN	0,0	0,0	1,3	0,9
Tillkommande kapitalkostnader**	0,0	3,2	8,4	13,9
Summa kostnader	700,8	725,0	741,1	756,6
Summa skatteintäkter och bidrag	718,0	748,2	776,7	804,9
Resultat	17,2	23,2	35,6	48,2
<i>Resultat i procent</i>	<i>2,4%</i>	<i>3,1%</i>	<i>4,6%</i>	<i>6,0%</i>

**Budgetförslag för revisionen lämnas av kommunfullmäktiges presidium*

***Fördelas till nämnderna genom tekniska justeringar*

Verksamheternas kostnader uppgår till 725,0 mnkr och ett budgeterat resultat på 23,2 mnkr vilket motsvarar 3,1 % av skatteintäkter och bidrag. Budgeten för verksamheternas nettokostnad höjs med 3,4 % mellan år 2025 och 2026. Skattesatsen på 21,59 % lämnas oförändrad.

Avstämning av finansiella målen

De finansiella målen är 3 % av skatteintäkter och statsbidrag samt 40 % självfinansieringsgrad av de skattefinansierade investeringarna.

Resultatmålet utvärderas genom rullande 4-årsperiod. I tabell 12 görs en sammanställning av de aktuella årens resultat som visar att det budgeterade resultatet uppnår 3,1 % för år 2026 men mot bakgrund av de svagare resultaten år 2023–2024 innebär beslutad budget att resultatmålet för god ekonomisk hushållning ej nås utan landar på 2,2 % för perioden. För att målet om god ekonomisk hushållning ska nås krävs ett resultat på 46 mnkr år 2026.

Tabell 12 Sammanställning god ekonomisk hushållning 2023–2028

	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Resultat	4,5	6,8	26,8	23,2	35,6	48,2
Gen. bidrag och skatteint.	650,7	688	715,7	748,2	776,7	804,9
Resultat per år	0,7%	1,0%	3,7%	3,1%	4,6%	6,0%
Resultat rullande 4-årsperiod	5,0%	4,3%	3,1%	2,2%	3,2%	4,4%

Resultaten för år 2023 och 2024 har för Bollebygds del, precis som för samtliga kommuner och regioner i riket, präglats av en historiskt stor pensionskostnadsökning till följd av den höga inflationen. Mellan år 2022 och 2023 ökade pensionskostnaden med ca 50 % från 30 mnkr till 45 mnkr och för år 2025 blev kostnaden ca 55 mnkr, totalt för de två åren är det alltså kostnader på 40 mnkr som belastat resultaten.

Utöver pensionskostnaden har fyraårsperioden 2023–2026 även präglats av en hel del engångshändelser som försämrat möjligheten att nå god ekonomisk hushållning för perioden. Kostnader på 8,2 mnkr tagits för utrangering och nedskrivning av fastigheter. Felaktigt redovisade skatter under perioden 2019–2022 har belastat perioden med 7,7 mnkr samt avsättning för bidrag till statlig infrastruktur har gjorts på 9,3 mnkr. Inom plan och exploatering finns både vinster för sålda tomter på bergadalen på 3,8 mnkr samt 6,4 i gatukostnadsersättning samt kostnader för utrangering av äldre detaljplaner på 6,9 samt förlust på såld tillgång på 1,1 mnkr. Sammanlagt motsvarar detta engångskostnader för perioden på ca 23 mnkr.

Utan dessa engångskostnader på 23 mnkr under mandatperioden skulle alltså målet för god ekonomisk hushållning nås trots de kraftigt ökade pensionskostnaderna. I ett vidare perspektiv görs därför bedömningen utifrån dessa händelser samt kommunens samlade finansiella ställning att det råder god ekonomisk hushållning utifrån det budgeterade resultatet på 3 % 2026.

Investeringsbudget 2026–2028, samt långsiktig plan

Investeringsbudgeten är indelad i två delar, budget för reinvesteringar resp. investeringsprojekt. Utöver det finns en plan med de identifierade investeringsbehoven under kommande år men där förutsättningarna för projekten ännu inte är tillräckligt klara för att besluta om investeringsbudget.

Reinvesteringsbudget

Reinvesteringsbudgeten är avsedd att ge ett handlingsutrymme för varje nämnd att genomföra mindre investeringsprojekt som i första hand avser att ersätta en tidigare gjord investering. Som huvudregel finansieras kapitalkostnaderna för reinvesteringarna av att tidigare genomförda investeringar slutavskrivs. För 2026–2028 beslutas reinvesteringsbudget enl. tabell 13.

Tabell 13 Reinvesteringsbudget 2026–2028

Reinvesteringar (mnkr)	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	4,0	4,0	4,0
Teknik- och servicenämnden	28,5	33,5	28,5
Reinvesteringar fastighet	10,0	15,0	10,0
Reinvesteringar VA	13,0	13,0	13,0
Reinvesteringar gata	4,5	4,5	4,5
Reinvesteringar park/renhållning	1,0	1,0	1,0
Socialnämnden	1,6	1,6	1,6
Utbildningsnämnden	1,3	1,3	1,3
Summa reinvesteringar	35,4	40,4	35,4

Totala reinvesteringsbudgeten uppgår till ca 35 mnkr om året. För socialnämnden samt utbildningsnämnden ingår medel för digitalisering i reinvesteringsbudgeten. För teknik- och servicenämnden ingår investeringar avseende verksamhetsavfall i nämndens totala reinvesteringsbudget.

Investeringsprojekt

Budgeten för investeringsprojekt avser större objekt där kompensation alltid ges för kapitalkostnader. Om nämnd har avgående kostnader i form av t.ex. hyra räknas dessa av mot tillskottet för kapitalkostnader så att ingen överkompensation uppstår.

Investeringsbudgeten sätts totalt per projekt och kan löpa över flera år, en prognos görs för när investeringsutgiften uppstår men som huvudregel ombudgeteras investeringsprojekten mellan åren. Genom att anta investeringsprojekten enl. tabell 14 anses att investeringsbeslut för projekten har fattats och ansvarig nämnd har i uppdrag att genomföra projekten inom beslutad projektbudget.

Tabell 14 Investeringsprojekt 2026–2028

Investeringsprojekt (mnkr)	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	94,0	113,0	62,0
Skola 7-9 - Bollebygdskolan	70,0	90,0	62,0
Fullstor idrottshall Töllsjö	20,0	23,0	
Ny förskola södra fjällastorp (projektering)	4,0		
Kommunfullmäktige	0,9		
iPads förtroendevalda	0,9		
Teknik- och servicenämnden	21,1	1,5	5,0
Krisberedskap	1,5	1,5	5,0
Reservledningsplats och reservkraft	6,5		
Fyrfackskärl (renhållning)	13,1		
Summa investeringsprojekt	116,0	114,5	67,0

Eftersom investeringsbudgeten sätts per projekt och löper över flera år kan det bli aktuellt att föra över budgetmedel mellan åren. I tabell 15 framgår prognos för de pågående investeringsprojekt där det finns behov av att flytta budget från år 2025 till 2026. Samtliga pågående investeringsprojekt avser teknik- och servicenämndens verksamheter.

Tabell 15 Pågående investeringsprojekt 2025

Pågående investeringsprojekt (mnkr)	-2026	Totalt	Återstår
Belysning Gata	3,0	4,0	1,0

Processlösning VA	3,7	5,5	1,8
Åsastugorna	0,8	5,6	4,8
Laddstolpar	0,3	1,0	0,7
Summa pågående projekt	7,8	16,1	8,3

Sammanställning av investeringsbudget 2026–2028

Totalt uppgår alltså investeringsbudgeten per nämnd för 2026–2028 enl. tabell 16.

Tabell 16 Sammanställning av investeringsbudget 2026–2028

Totalt investeringar (mnkr)	2026	2027	2028
Kommunstyrelsen	98,0	117,0	66,0
Kommunfullmäktige	0,9		
Teknik- och servicenämnden	49,6	35,0	33,5
Socialnämnden	1,6	1,6	1,6
Utbildningsnämnden	1,3	1,3	1,3
Överflytt från tidigare år (TSN)	8,3		
Summa investeringar	159,7	154,9	102,4
-Varav skattefinansierad	131,8	141,9	89,4

Kommunfullmäktige beslutar om en investeringsbudget per projekt. Nämnden har mandat att göra omfördelningar mellan projekt som understiger 5 mnkr. Omfördelning får dock ej göras från reinvesteringsanslag.

Långsiktig investeringsplan

Utöver ovanstående investeringsbudget har ett antal olika investeringsbehov identifieras. Dessa finns med i budgetdokument för att ge en samlad bild av kommunens totala planerade investeringstakt under en längre tidsperiod så att kommunfullmäktige kan sätta adekvata långsiktiga finansiella mål för god ekonomisk hushållning. De planerade investeringsprojekten framgår i tabellen

Planerade projekt (mnkr)	Kostnad
Kommunhus	80
Göteborgsvägen 19	6,5
Kontor IFO	1,5
Skolområdet Olsfors	40
Ny förskola	70
Ny 7–9	220
Ombyggnad befintlig 7–9	120
Ny allaktivitetshall	100
Äldreboende	120
Gruppbostad LSS	40
Fullstor idrottshall Tölsjö	43
VA Olsfors-Bollebygd	115
Nytt avloppsreningsverk	150
Summa	1 106

nedan och avser under en tioårsperiod.

Summan för de planerade investeringsprojekten uppgår till ca 1,1 mdkr.

Tabell 17 Långsiktig investeringsplan

I takt med att förutsättningarna klargörs fattas investeringsbeslut och därmed flyttas investeringen över till budgeten för investeringsprojekt. Det kan göras i samband med nytt budgetbeslut eller vid annat särskilt tillfälle om det är mer lämpligt, t.ex. vid större och komplicerade investeringsbeslut i form av ny skola eller nytt avloppsreningsverk.

Av ovanstående planerade projekt finns budgetbeslut för ny 7–9 samt utbyggnad till fullstor idrottshall i Töllsjö. För ny förskola finns budget för förstudie och projektering.

Strategiska markinköp och exploatering

Under åren 2026–2028 beräknas inte några exploateringsprojekt genomföras. Om det blir aktuellt avsätts budget för detta genom att en exploateringsplan tas fram. Avseende strategiska markinköp avsätts 25 mnkr per år som disponeras av kommunstyrelsen.

Ekonomiska sammanställningar

Specificering av budgetförändringar per nämnd

Kommunstyrelsen	3,7	Teknik- och servicenämnden	0,2
Förändringsuppdrag	-0,8	Förändringsuppdrag	-0,2
Avgår födelsedagsfest	-0,1	Förändring PO	-0,1
Förändring PO	-0,2	Lönerörelse 2025	0,2
Lönerörelse 2025	0,3	Index 2026	0,0
Index 2026	0,7	Avgår rivning 2025	-0,5
Konsult järnväg	0,8	Justerat grunduppdrag	0,5
Användare/datorer	0,6	Enkelt avhjälpta hinder	0,2
Övrigt HR	0,5	Mensskydd	0,05
Nytt folkhälsoavtal	0,2		
Detaljplan Olsfors skolområde	0,3	Utbildningsnämnden	6,2
Kostnadsökning räddningstjänst	0,1	Förändringsuppdrag	-3,3
Plansatsning	1,0	Förändring PO	-1,1
Julklass	0,3	Lönerörelse 2025	1,8
		Index 2026	3,0
Bygg och miljönämnden	0,9	Utökad bibliotekstjänst	0,4
Förändringsuppdrag	-0,1	Volymförändring UN	-1,6
Förändring PO	-0,1	Aktivitetsersättning	0,3
Lönerörelse 2025	0,1	Flex/ barn med extra stöd	3,5
Index 2026	0,0	Färre barn / pedagog	3,0
Tjänst miljö	0,4	Arbetskläder	0,2
Tillfällig tjänst miljö	0,4		
Kompetensutveckling	0,1	Revisionen	0,07
		Index 2026	0,03
Socialnämnden	0,5	Kostnadsökning	0,04
Förändringsuppdrag	-2,3		
Förändring PO	-0,9	Valnämnd	0,5
Lönerörelse 2025	1,3	Val 2026	0,5
Index 2026	1,0		
Avgår statsbidrag sjuksköterskor	-0,5		
Tilldelning ÄO/LSS	0,4		
Fler bilar	0,3		
Högre OB kostnader	0,2		
Aktivitetskrav	1,0		